

‘Geef bewoners verantwoordelijkheid’

Krimp vraagt een andere benadering dan groei. Oplossingen opleggen hoeft niet. Ook met burgerparticipatie is de leefbaarheid te vergroten in dorpen die met krimp en vergrijzing te maken krijgen, laat de Wetenschapswinkel Wageningen zien in twee Gelderse dorpen.

Het Europaplein in Renkum. Links de huidige situatie, rechts het nieuwe ontwerp waarin de wensen van bewoners zijn verwerkt. Illustraties: Inge Kersten en Jorrit Noordhuizen.

In de Wageningse buurgemeente Renkum waren bewoners eind 2009 niet tevreden met de ideeën van hun gemeente over een plein in hun dorp. De gemeente wilde in de structuurvisie vastleggen dat dit Europaplein deels bebouwd mocht worden. Het geheel bestrate plein ligt er nu nogal verlaten bij, maar bewoners wilden dat het een levendig ontmoetingspunt werd. Ze vormden een werkgroep en vroegen de Wetenschapswinkel van Wageningen University te helpen met een nieuw ontwerp voor het plein. Projectleider Bram ten Cate van Alterra vertelt dat het project vooral draaide om de vraag hoe bewoners hun dorp en het plein graag zouden zien. In werkateliers gingen kinderen en vol-

wassenen zelf aan het tekenen en brachten ideeën in. De onderzoekers hielden ook interviews met bewoners.

In het nieuwe ontwerp wordt het Europaplein gezelliger en veel groener. Ruim twintig platanen moeten gaan zorgen voor een Franse sfeer. Er komen een nieuwe fontein, plekken om te zitten, een speelveld met speeltoestellen en een klein podium voor lokale culturele activiteiten, en het bestaande monument ter herdenking van de Tweede Wereldoorlog krijgt een plek in een bloemenhof. Ten Cate: 'De uitkomst van de participatie van bewoners is een leefbaarder plein waar meerdere functies bij elkaar komen. Bewoners wilden dat er markten gehouden konden worden en kleine evenementen.

Dat kan in het nieuwe ontwerp. Door de participatie zijn mensen ook meer betrokken bij het plein, waardoor het ook levendiger zal worden.'

Het ontwerp is in januari aangeboden aan de gemeente. Het is nog afwachten of het hele plan uitgevoerd wordt, maar het ontwerp is zo opgezet dat dit stapsgewijs kan.

Mooie plek

In het Gelderse Eefde interviewden onderzoekers van de Wetenschapswinkel bewoners over hun visie op de identiteit van hun dorp en hielden workshops om te werken aan een nieuw toekomstbeeld. Het kleine Eefde ligt in een mooi landschap, en de meeste bewoners zien hun dorp vooral als een mooie plek om te wonen.

Martijn Duineveld van de leerstoelgroep Sociaal-ruimtelijke analyse van Wageningen University begeleidde de studenten die betrokken waren bij het onderzoek. Volgens hem hoeft bevolkingskrimp geen probleem te zijn. 'Jarenlang werden de belangrijkste opgaven in de ruimtelijke ordening juist veroorzaakt door groei. Denk aan het openhouden van gebieden en het scheiden van wonen, werk en natuur. Krimp is in veel gevallen de oplossing van die problemen.' Dat krimp nu als probleem wordt gezien komt volgens Duineveld door de 'maakbaarheidsreflex' van planners en bestuurders. 'Het idee was altijd dat overheden en kennisinstellingen met oplossingen komen, en dat willen ze nu ook weer bij de krimp doen.' Krimp vraagt eerder om een herijking van de ruimtelijke ordening, vindt hij. In die nieuwe benadering legt de overheid geen oplossingen op van bovenaf, maar krijgen burgers en bewoners meer verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld via burgerparticipatie zoals in Renkum en Eefde. 'Laat burgers samen uitvechten hoe ze om willen gaan met minder inwoners in hun dorp. Meer strijd tussen burgers en minder tussen burgers en de overheid. Het wegvallen van voorzieningen hoeft niet erg te zijn. Meer rust maar geen supermarkt in het dorp kan een keuze zijn. Geef mensen de kans om die keuze te maken.'

Informatie:	www.wetenschapswinkel.wur.nl
Contact:	Martijn.Duineveld@wur.nl 0317 - 48 57 70 Bram.tenCate@wur.nl 0317 - 48 17 14